

Høringssvar fra Foreningen Personvernombudene,
NOU 2022:11 Ditt personvern – vårt felles ansvar

Foreningen Personvernombudene (Personvernombudene) er en interesseorganisasjon for 450 av Norges personvernombud og andre personvernarbeidere i offentlig og privat sektor. I vårt høringssvar fokuserer vi på de registrertes grunnleggende rettigheter og hvordan rettssikkerheten for dem kan styrkes på personvernområdet.

Personvernombudene støtter Personvernkomisjonens ambisjon om å gjøre personvern til et samfunnsgode som en grunnleggende verdi. Vi støtter ønsket om en nasjonal personvernpolitikk, som gir en helhetlig tilnærming og unngår dagens silo- og sektortenkning.

Personvernombudene

Foreningen vil i den forbindelse minne om den særlige rolle personvernombudene er gitt i personvernforordningen (PVF). Personvernombudet rådgir ledelsen, men er også et kontaktpunkt for de registrerte. Vi ser behovet for å styrke personvernombudets stilling i Norge.

Vi tar til orde for

- at personvernombudets stilling innen organisasjonen sikres i nasjonal lovgivning, for eksempel i personopplysningsloven, herunder sektorspesifikke tilpasninger, arbeidsrettslig vern og klargjøring av uavhengighetskravet og rapporteringskravet
- at personvernombudets mulighet til å utføre sitt arbeid sikres i nasjonal lovgivning, for eksempel i personopplysningsloven, slik at personvernombudet sikres nødvendige ressurser til å utføre ditt arbeid
- at Datatilsynet gis midler til å drive tettere oppfølging og opplæringsarbeid av personvernombud og andre som arbeider med personvern
- at reglene om nødvendig kompetanse til personvernombud klargjøres slik at flere personvernombud får nødvendig kompetanse og dybdekunnskap innen fagfeltet

Offentlig sektor

Personvernkomisjonen skriver: «Det finnes i Norge i dag ingen offentlig virksomhet som har et overordnet ansvar for å vurdere den samlede bruken av personopplysninger i offentlig forvaltning, og betydningen denne har for personvernet.» Vi er enig med kommisjonen i at «at offentlig sektor må prioritere å styrke personvernkompetansen blant sine ansatte».

Vi mener dette hovedsakelig bør gjøres ved kompetanseheving blant allerede eksisterende funksjoner og ved å ansette personer med personvernkompetanse innenfor særlig juridiske avdelinger, sikkerhetsavdelinger, tekniske avdelinger, kundeservice, personalavdelinger og personvernombudskontorer. Vi mener også at lederopplæring og bedre rutiner for gjennomføring av personvernkonsekvensanalyser bør prioriteres.

Vi har fått tilbakemeldinger fra Danmark at for eksempel opprettelsen av et Dataetisk råd ikke har gitt merkbare resultater på personvernområdet. Vi tror ikke dette er riktig ressursbruk.

Vi støtter forslaget om å la kunnskap om personvern bli en del av skoleundervisningen og opplæringen av saksbehandlere i offentlig sektor.

Vi tar til orde for

- at tolkningen av personvernregelverket inkl.EØS-lovgivningen og borgernes grunnleggende, europeiske rettigheter ikke alene tolkes av justisdepartementets lovavdeling i offentlig sektor, men gjøres tilgjengelig og tolkes på en bredere front i departementer, statsadministrasjon og kommuner
- at Datatilsynet styrkes som lovforberedende organ i henhold til PVF art 36 nr. 4 og ikke behandles som en ordinær høringsinstans
- at kompetanseheving innenfor personvern i offentlig sektor prioriteres

Politimyndighet og grensekontroll

Foreningen registrerer at behandlingen av personopplysninger i forbindelse med utøvelsen av politimyndighet og grensekontroll i mange tilfeller er unntatt fra den generelle europeiske personvernlovgivningen. Det gjelder for eksempel EU-direktiv 2016/680 (politidirektivet), politiregisterloven, EUROPOL-samarbeidet (EU-forordning 2016/794), behandlingen av personopplysninger i Frontex (det europeiske grenseagenturet), interoperabilitet (EU 2019/817 og EU 2019/818), samt fingeravtryksregisteret EURODAC (EU 603/2013).

EUs datatilsyn, European Data Protection Supervisor (EDPS), påpeker at borgere som kommer til Europas ytre grenser ofte ikke er omfattet av EØS-landenes grunnleggende rettigheter når det gjelder behandlingen av deres personopplysninger. Når EØS-borgere krysser en indre europeisk grense, vil behandlingen av deres personopplysninger – for eksempel fotografering ved ankomst til en flyplass – være et nasjonalt anliggende, hvor borgeren er fratatt muligheten til å utøve sin grunnleggende europeiske rett til personvern.

Kommisjonen skriver:

"Personvernkommisjonen mener Justis- og beredskapsdepartementet må vurdere om alle bestemmelsene i politidirektivet skal gjennomføres i politiregisterloven. En harmonisering av loven med direktivet vil gi klarere retningslinjer for personvern vurderinger og gjøre det enklere for tjenestepersoner å anvende loven" (punkt 7.4.2.1).

Vi foreslår

- at det settes ned en uavhengig arbeidsgruppe til å vurdere personvern i justissektoren helhetlig

Vi tar til orde for

- at Norge inkluderer utøvelsen av politimyndighet i den generelle, nasjonale personvernlovgivningen i den grad EØS-retten tillater det
- at Europarådskonvensjonen og sektordirektivet 2016/680 (direktivet for å forebygge, etterforske, avdekke eller straffeforfølge lovbrudd) gjennomføres fullt ut i norsk rett
- at Politiregisterloven med forskrift gjennomfører direktiv 2016/680s artikkel 32 og 33
- at Politiregisterloven med forskrift presiserer at personvern rådgiveren skal ha en uavhengig stilling
- at Norge arbeider for å overføre nasjonale kompetanser på justisområdet – for eksempel grensekontroll og kontroll med epidemier og pandemier – fra medlemsstatene til EU/EØS-nivå
- at Norge arbeider for å inkludere justisområdet i den generelle personvernlovgivningen på europeisk nivå, slik at EØS-borgerne kan utøve sin rett til personvern også på justis- og politiområdet

Datatilsynet

Kommisjonen påpeker

- det uheldige ved at Datatilsynet både skal gi veiledning, fatte avgjørelser, utføre tilsyn og drive kontrollvirksomhet (side 217)
- at den registrertes rett til å klage til tilsynsmyndigheten dersom han/hun anser at en behandling er i strid med personvernforordningen bør gjøres lettere (side 223)

Foreningen noterer at det i det norske rettssystemet er stor tilbakeholdenhet når det gjelder å bringe personvernsaker inn for en «opinion» i EFTA-domstolen. Selv i Legelistesaken, hvor den registrertes grunnleggende europeiske rettigheter til personvern, næringsfrihet og yringsfrihet skulle veies mot hverandre, ble saken ikke henvist til EFTA-domstolen.

Vi tar til orde for

- at Norge vurderer å opprette en forvaltningsdomstol – slik som i Tyskland og i Sverige – som vil styrke den registrertes rettigheter. Det vil senke terskelen for å bringe saker inn for domstolene og sikre at vedtak i Datatilsynet kan prøves effektivt
- at norske advokater og domstoler henviser flere personvernsaker til EFTA-domstolen for å bringe norsk rettspraksis i overensstemmelse med EØS-retten på personvernområdet
- At Datatilsynet gis ytterligere midler til å drive raskere og mer effektiv saksbehandling av klager, forespørsler og tilsyn.

Oslo, 10. februar 2023

Styret i Foreningen Personvernombudene